

Preventive effect of propofol against increased intra-ocular pressure caused by succinylcholine injection and endo-tracheal intubation

Mohsen Sabermoghadam Ranjbar¹, Seyed Mohammad Alavinia²

¹ Department of Anesthesia, Northern Khorasan University of Medical Sciences, Bojnourd, Iran

² Department of Epidemiology, Northern Khorasan University of Medical Sciences, Bojnourd, Iran

(Received April 27, 2010 ; Accepted June 9, 2010)

Abstract

Background and purpose: Penetrating eye injury is one of the most frequent trauma admitted in ophthalmological emergency rooms. The major concern when treating such a trauma is increased intra-ocular pressure and vitreous loss as a side effect of Succinylcholine and endotracheal intubation with no appropriate substitute drug available yet.

This study is aimed to determine whether the use of Propofol can prevent the increase intra-ocular pressure caused by succinylcholine injection and endotracheal intubation.

Materials and methods: 46 cases were selected and classified on the basis of American Society of Anesthesiologists' Physical Status I, II (ASAPS I, II). Before induction of anaesthesia, intra-ocular pressure was measured for each individual case using Schiotz tonometer. Then, anaesthesia was carried out using Propofol (mean: 3mg/kg) and succinylcholine (mean: 1.2mg/kg) while endo-tracheal tube being placed in the trachea. Intra-ocular pressure was measured using the same method immediately and 2 minutes after intubation.

Repeated measurements test and correlation co-efficient was used to compare the mean difference and correlation between measurements. SPSS version 16 and SAS-9.1 were used to conduct all statistical analysis.

Results: 33 patients, of them 13 female cases (39.4%) and 20 male (60.6%) cases have shown a mean intra-ocular pressure of 12 mmHg prior to induction. After intubation, their immediate and two minutes intra-ocular pressure were 10.69 and 9.93 mmHg respectively.

Conclusion: Our study shows not only the intra-ocular pressure is not raised but also it is decreased by rapid induction of Propofol followed by injection of succinylcholine and endotracheal intubation.

Key words: Succinylcholine, intra-ocular pressure, rapid sequence induction, propofol

J Mazand Univ Med Sci 2009; 20(76): 89-94 (Persian)

تأثیر پروپوفول در جلوگیری از افزایش فشار چشم بدنبال تزریق سوکسینیل کولین و لوله گذاری نای

محسن صابر مقدم رنجبر^۱ سید محمد علوی نیا^۲

چکیده

سابقه و هدف: بخش عمده‌ای از مصدومین، بیماران دچار صدمه نافذ چشم هستند و ناشتا نبودن اغلب آنها، احتمال آسپیراسیون ریوی را در پی دارد. از آنجائی که جایگزین مطمئنی برای لوله گذاری نای و استفاده از سوکسینیل کولین که بتواند احتمال آسپیراسیون ریوی را به حد اقل برساند و دارویی که بتواند شلی عضلانی کامل با زمان شروع اثر کوتاه را ایجاد نماید معرفی نشده است، همیشه نگرانی از افزایش فشار داخل چشم و خارج شدن زجاجیه به هنگام القاء بیهوشی وجود دارد. هدف این مطالعه این است که مشخص نماید آیا استفاده از پروپوفول به عنوان خواب آور به تنهایی و بدون کاربرد پیش دارویی دیگری می تواند مانع افزایش فشار چشم بعد از تزریق سوکسینیل کولین و لوله گذاری نای بشود.

مواد و روش ها: در این مطالعه ابتدا تعداد ۴۶ مورد از بیماران که در طبقه بندی ۲ و ۱ انجمن بیهوشی آمریکا (ASAPS I, II) قرار داشتند، انتخاب شدند. قبل از القاء بیهوشی فشار چشم بیماران با استفاده از تونومتر شیوتر اندازه گیری شد. سپس با استفاده از پروپوفول و سوکسینیل کولین القاء بیهوشی و لوله گذاری نای صورت گرفت. بلافاصله و دو دقیقه بعد از لوله گذاری نای، فشار چشم به روش قبلی اندازه گیری شد. تجزیه و تحلیل متغیرها با استفاده از نرم افزار SPSS-16 و SAS-9.1 انجام و از آزمون اندازه گیری های مکرر و ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید.

یافته ها: از تعداد ۳۳ مورد ۳۹/۴ درصد زن و ۶۰/۶ درصد مرد و میانگین سنی آنها ۵۴/۸ سال بود. میانگین فشار چشم قبل از القاء ۱۲، بلافاصله بعد از لوله گذاری ۱۰/۶۹ و دو دقیقه بعد از لوله گذاری ۹/۹۳ میلی متر جیوه بود. در آزمون اندازه گیری های مکرر این میانگین ها تفاوت معنی دار آماری را نشان دادند ($p < 0.05$).

استنتاج: یافته ها نشان داد در بیمارانی که به روش القاء سریع با استفاده از پروپوفول بیهوش شده اند بدنبال تزریق سوکسینیل کولین و لوله گذاری نای نه تنها افزایش فشار چشم بوجود نمی آید، بلکه شاهد کاهش قابل توجه آن نیز خواهیم بود.

واژه های کلیدی: سوکسینیل کولین، فشار داخل چشم، پروپوفول، القاء سریع

مقدمه

اگر چه سوکسینیل کولین به عنوان یک شل کننده عضلانی دپلاریزان (Depolarizing muscle relaxant) با شروع اثر بسیار سریع و طول مدت تأثیر فوق العاده کوتاه مشکلات زیادی را در بیهوش نمودن بیماران حل

E-mail: sabermoghadam41@gmail.com

مؤلف مسئول: محسن صابر مقدم رنجبر - خراسان شمالی: بجنورد، خیابان هنر، معاونت آموزشی

۱. گروه بیهوشی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

۲. گروه اپیدمیولوژی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

تاریخ دریافت: ۸۹/۲/۷ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۸۹/۲/۳۰ تاریخ تصویب: ۸۹/۳/۱۹

نمود اما عوارض جانبی چون تأثیر بر تعداد و نظم ضربانات قلبی، افزایش فشار معده، افزایش فشار مغز، افزایش فشار چشم، هیپرکالمی بالقوه کشنده و میالژی بعد از عمل، از این دارو یک شمشیر دو لب ساخته است. تعداد زیاد بیماران دچار صدمه نافذ چشم که هرروزه به صورت اورژانسی به منظور عمل جراحی به اتاق‌های عمل بیمارستان‌ها فرستاده می‌شوند، به دلیل پر بودن معده باید به روش القاء سریع و با لوله‌گذاری نای تحت بیهوشی عمومی قرار گیرند. عدم وجود جایگزین مناسبی که واجد همه خواص مطلوب سوکسینیل کولین باشد و نیز روشی که بتواند بطور مطمئن مانع آسپیراسیون ریوی شود موجب بروز پیچیدگی در بیهوشی این دسته از بیماران شده است. متخصصین بیهوشی از خطر بالقوه خروج زجاجیه و از دست رفتن بینایی بدنیاال کاربرد سوکسینیل کولین در بیمارانی که دچار صدمه نافذ چشم می‌شوند آگاهی کامل دارند. بدلیل ترس از آسپیراسیون ریوی به علت مدت ناشتایی ناکامل، کاربرد سوکسینیل کولین و لوله‌گذاری نای در این دسته از بیماران گریز ناپذیر بنظر می‌رسد. در مورد ممنوعیت کاربرد سوکسینیل کولین در این گروه از بیماران توافق جمعی وجود ندارد (۱-۳). یک مطالعه گذشته نگر در سال ۱۹۸۲ در بیمارستان ویلس شهر فیلادلفیا بر روی ۶۳ بیمار که دچار صدمه نافذ چشم بودند و برای القاء بیهوشی ۶۰ تا ۱۶۰ میلی گرم سوکسینیل کولین دریافت کرده بودند، نشان داد که حتی یک مورد هم منجر به خارج شدن زجاجیه نگردیده است (۴). در یک مطالعه مشابه، در یک دوره ده ساله در بیمارستان ماسوچوست شهر بوستون نیز گزارشی از خروج زجاجیه داده نشد (۵). از طرفی Rich و همکاران خروج زجاجیه به دنبال تزریق سوکسینیل کولین را در یک مورد گزارش نمودند (۶). فشار چشم یک عامل تعیین کننده میزان خونرسانی به شبکیه و سر عصب بینایی می‌باشد و افزایش این فشار باعث کاهش خونرسانی و ایجاد اشکال در عملکرد

عصب بینایی می‌شود. به علاوه اگر به هر علتی کره چشم باز شده باشد موجب خارج شدن محتویات و کوری دائم می‌گردد. فشار چشم بدنیاال افزایش حجم خون شبکیه کروئید بالا می‌رود. سرفه کردن، زور زدن، استفراغ و لوله‌گذاری نای می‌توانند فشار چشم را ۳۰ تا ۴۰ میلی‌متر جیوه افزایش دهند (۷). راه‌های زیادی برای جلوگیری از افزایش فشار چشم بدنیاال تزریق سوکسینیل کولین پیشنهاد شده‌اند. پیش درمانی با میواکوریم، پیش درمانی با لیدوکائین، پیش درمانی با ناکوتیک‌ها (فتانیل، آلفتانیل، رمی فتانیل و سوفتانیل) به علت تأثیر آنها بر مقاومت عروق محیطی، مصرف زیر زبانی ۱۰ میلی گرم نیفدیپین، القاء با پروپوفول، استفاده از ماسک حنجره به جای لوله نای و کار برد هالوتان به همراه پری اکسیژناسیون همگی می‌توانند در جلوگیری از افزایش فشار داخل چشم (IOP^1) بدنیاال تزریق سوکسینیل کولین موثر باشند (۸-۱۴).

پروپوفول دارویی است از خانواده آلکیل فل‌ها که خاصیت خواب آوری آن در سال ۱۹۷۰ کشف شد و اولین بار در سال ۱۹۷۷ در بیهوشی استفاده گردید. این دارو امروزه پرکاربردترین خواب آور در بیهوشی است که برای القاء و نگهداری بیهوشی و نیز آرامبخشی مصرف می‌شود. این دارو خیلی سریع در کبد متابولیزه شده و از طریق ادرار و مدفوع دفع می‌شود. البته ریه‌ها نیز در متابولیزم این دارو نقش غیر قابل انکار دارند. پروپوفول باعث کاهش فشار خون، کاهش فشار مغز، کاهش فشار انتشار مغز و نیز کاهش ۳۰ تا ۴۰ درصدی IOP می‌شود. تأثیر این دارو در کاهش IOP بیش از نسدونال می‌باشد (۱۳). تصور می‌شود در یک بیمار با معده پر که باید به روش القاء سریع تحت بیهوشی عمومی قرار گیرد اگر از داروی پروپوفول به عنوان خواب آور استفاده شود بدون نیاز به کاربرد هر گونه دارو یا روش دیگر افزایش فشار چشم بوجود نخواهد آمد. اگر چه روش‌های متعددی برای جلوگیری از

1. Intra ocular pressure

افزایش IOP بدنال تزریق سوکسینیل کولین و لوله گذاری نای پیشنهاد شده، لیکن این داروها در مطالعات دیگر به عنوان یک داروی اضافی در مسیر القا و نگهداری بیهوشی مورد استفاده قرار گرفته اند، در حالی که پروپوفول خود به عنوان یک داروی القاء بیهوشی بسیار مناسب و رایج بکار می رود، که در این مطالعه اثر آن در جلوگیری از افزایش IOP بدنال تزریق سوکسینیل کولین مورد بررسی قرار گرفته است و هدف این مطالعه بررسی اثر پروپوفول در تعدیل عارضه جانبی سوکسینیل کولین در افزایش فشار چشم بود.

مواد و روش ها

در این مطالعه تحلیلی نیمه تجربی که به روش قبل و بعد انجام شد، بعد از کسب رضایت از بیماران تعداد ۴۶ مورد از بیمارانی که برای اعمال جراحی خارج چشمی کاندید شده بودند و در رده I, II طبقه بندی American Society of Anesthesiologists (ASA) Physical Status قرار داشتند، مورد مطالعه قرار گرفتند. برای انتخاب بیماران از روش نمونه گیری آسان استفاده شد. همه بیماران به مدت ۱۰ ساعت برای جامدات و ۴ ساعت برای مایعات ناشتا بودند. بیمارانی که دچار آب سیاه، بازگشت معده- مری، فتق دیافراگمی و آلرژی به دارو و نیز خانم های حامله و کسانی که در ۲۴ ساعت گذشته مواد افیونی مصرف کرده بودند و همچنین بیمارانی که در معاینه درجه بندی مالاپتی بیش از ۲ یا IOP بالا داشتند از مطالعه حذف گردیدند. همچنین در صورتی که به دنبال لوله گذاری زورزدن اتفاق می افتاد بیمار از مطالعه حذف می شد و در صورتی که افت فشار میانگین شریانی بلافاصله پس از لوله گذاری بیش از ۳۰ درصد بوجود می آمد بیمار از مطالعه کنار گذاشته می شد. در نهایت مطالعه بر روی ۳۳ بیمار انجام شد. در مورد هیچ کدام از بیماران پیش دارویی با آرام بخش یا مخدر انجام نشده بود. در مورد همه بیماران بعد از قرار گرفتن بر روی تخت عمل

اندازه گیری فشار خون (سیستول، دیاستول و میانگین شریانی) به روش غیر تهاجمی و پایش مداوم آهنگ و تعداد ضربانات قلب و فشار اشباع اکسیژن شریانی انجام شد. بعد از بی حسی موضعی با تتراکائین ۰/۵ درصد در هر دو چشم فشار داخل چشم به روش تماسی (Indentation) با تونومتر شیوتر اندازه گیری شد. بعد از آن به مدت یک دقیقه بیمار هیپراکسیژنه گردید و بدون استفاده از هر گونه داروی مخدر و یا آرامبخش پروپوفول به مقدار ۲/۵ تا ۳/۵ (متوسط ۳ mg/kg) و بعد از ناپدید شدن رفلکس پلک مقدار ۱ تا ۱/۵ (متوسط ۱/۲ mg/kg) سوکسینیل کولین تزریق شد و بعد از اتمام فاسیکولاسیون در انگشت شست اقدام به لوله گذاری نای گردید. در فاصله تزریق داروها تا لوله گذاری تهویه با ماسک صورت نمی گرفت. لوله گذاری نای با استفاده از روش لارنگوسکوپی مستقیم به وسیله تیغه مکینتاش اندازه ۳ و ۴ و برای همه بیماران توسط یک متخصص بیهوشی که نسبت به مطالعه آگاهی نداشت، انجام شد. متوسط زمان انجام لوله گذاری کمتر از ۱۵ ثانیه بود. در زمان های بلافاصله بعد از لوله گذاری (IOP-0) و دو دقیقه بعد از آن (IOP-2) نیز فشار چشم به روش قبل اندازه گیری شد.

اندازه گیری مداوم تعداد و آهنگ ضربانات قلب و درصد اشباع هموگلوبین ادامه یافت و همچنین فشار خون بیمار بعد از لوله گذاری و سپس هر ۵ دقیقه اندازه گیری گردید. بعد از اتمام مراحل فوق مقدار ۵۰ تا ۱۰۰ میکروگرم فنتانیل تزریق شد و عمل جراحی آغاز گردید.

تجزیه و تحلیل آماری یافته ها با استفاده از نرم افزار SPSS-16 و SAS-9.1 انجام شد برای تعیین تفاوت میانگین فشار چشم در زمان های مختلف از آزمون تی جفت شده و اندازه گیری های مکرر استفاده گردید و $p < 0.05$ دارای اهمیت آماری در نظر گرفته شد. برای بررسی ارتباط بین فشار چشم در سه زمان مختلف ضریب همبستگی پیرسون بکار برده شد.

یافته ها و بحث

از ۳۳ بیماری که مطالعه روی آنها انجام گردید ۱۳ نفر زن (۳۹/۴ درصد) و ۲۰ نفر مرد (۶۰/۶ درصد) بودند. میانگین سنی نمونه ها ۵۴/۸ (SD=۱۴/۶۵) بود. میانگین فشار چشم قبل از القاء ۱۲ میلی متر جیوه (SD=۲/۷۵)، بعد از القا ۱۰/۶۹ (SD=۳/۱۷) و در زمان دو دقیقه بعد از لوله گذاری ۹/۹۳ میلی متر جیوه (SD=۳) بود. جدول شماره ۱ میانگین فشار چشم قبل، بلافاصله بعد و نیز ۲ دقیقه بعد از القاء بر اساس جنس بیماران را نشان می دهد. IOP در زمان بلافاصله بعد از القاء بیهوشی با پروپوفول و سوکسینیل کولین کاهش داشت که این کاهش از نظر آماری معنی دار ($p<0/001$) و به طور متوسط ۱/۳ میلی متر جیوه بود. کاهش IOP تا زمان دو دقیقه بعد از لوله گذاری نیز ادامه یافت که میانگین این کاهش با کاهش فشار چشم بلافاصله بعد از القاء از نظر آماری معنی دار ($p<0/001$) و به طور متوسط ۰/۷۶ میلی متر جیوه بود. کاهش فشار چشم دو دقیقه بعد از لوله گذاری نسبت به قبل از تزریق دارو نیز دارای اهمیت آماری بود ($p<0/001$) و به طور متوسط ۲/۰۶ میلی متر جیوه کاهش را نشان داد. آزمون اندازه گیری های مکرر جهت مقایسه این میانگین ها نشان دهنده اختلاف معنی دار بود ($p<0/001$).

جدول شماره ۱: میانگین فشار چشم قبل، بعد و دو دقیقه بعد از القاء بیهوشی با پروپوفول و سوکسینیل کولین در ۳۳ بیمار تحت عمل

جنس	تعداد	میانگین فشار چشم قبل از القاء	میانگین فشار چشم بلافاصله بعد از القاء	میانگین فشار چشم دو دقیقه بعد از القاء
		انحراف معیار $\pm$ میانگین	انحراف معیار $\pm$ میانگین	انحراف معیار $\pm$ میانگین
مرد	۲۰	۱۲/۲۷ $\pm$ ۲/۹۱	۱۰/۸۵ $\pm$ ۳/۴	۱۰/۱۵ $\pm$ ۳/۱۹
زن	۱۳	۱۱/۵۷ $\pm$ ۲/۶۶	۱۰/۴۶ $\pm$ ۲/۹	۹/۶۱ $\pm$ ۳/۱۹

بین فشار چشم قبل از القاء با جنس رابطه معنی دار وجود نداشت، ولی بین فشار چشم قبل از القا با فشار چشم بلافاصله بعد از تزریق دارو ارتباط قوی (ضریب همبستگی ۰/۸۹) وجود داشت ($p<0/05$). همچنین بین میزان فشار چشم بلافاصله بعد از تزریق دارو و فشار

چشم ۲ دقیقه بعد از تزریق دارو نیز ارتباط قوی (ضریب همبستگی = ۱) وجود داشت ($p<0/05$).

یافته های این مطالعه نشان داد در صورتی که القاء بیهوشی و لوله گذاری نای در بیمار با صدمه نافذ چشم که کاندید عمل اورژانس گردیده است با استفاده از ترکیب پروپوفول (متوسط ۳ mg/kg) و سوکسینیل کولین (متوسط ۱/۲۵ mg/kg) انجام شود، نه تنها باعث افزایش IOP نمی شود بلکه کاهش قابل توجهی را نیز خواهد داشت.

تفاوت این مطالعه با سایر مطالعات انجام شده آن است که در این پژوهش سعی شده تا تأثیر تمام موارد دیگری که می توانند باعث کاهش IOP بشوند را حذف نموده، فقط تأثیر پروپوفول را به تنهایی بررسی کند. غیر از تزریق سوکسینیل کولین عوامل دیگری نیز وجود دارند که به هنگام القاء بیهوشی می توانند باعث افزایش IOP شوند که از همه مهمتر لارنگوسکوپ و لوله گذاری نای می باشند. مطالعه Libonati و همکاران که به صورت گذشته نگر بر روی پرونده ۶۳ بیمار که بدنال صدمه نافذ چشم تحت عمل جراحی اورژانس با بیهوشی عمومی و تزریق سوکسینیل کولین (۶۰ تا ۱۶۰ میلی گرم) قرار گرفته بودند نشان دهنده آن بود که در هیچ کدام از بیماران خروج زجاجیه رخ نداد (۴). مطالعه Danlon و همکاران نیز نشان دهنده نتیجه مشابه در یک مطالعه ده ساله بر روی بیمارانی است که بدنال صدمه نافذ چشم تحت القاء بیهوشی با مصرف سوکسینیل کولین قرار گرفته بودند (۵). ولی Rich و همکاران یک مورد از خروج زجاجیه به دنبال تزریق سوکسینیل کولین در بیمار دچار صدمه نافذ چشم را گزارش نمودند (۶). Alexander و همکاران در مطالعه خود نتیجه گرفتند که استفاده از رمی فتانیل (۱ μ g/kg) به همراه پروپوفول (۲ mg/kg) می تواند مانع افزایش IOP بدنال تزریق سوکسینیل کولین شود (۲). در مطالعه Zimmerman و همکاران نیز استفاده از پروپوفول و آلفنتانیل مانع

قبل و بعد بود و همچنین سعی شد اثر کلیه عوامل که منجر به افزایش IOP می شوند حذف شود ولی به طور یقین نمی توان گفت که تنها دلیل کاهش یا مهار افزایش IOP بدنبال تزریق اسکولین و لوله گذاری نای پروپوفول بوده است.

از این مطالعه نتیجه گیری گردید که اگر در بیمار دچار صدمه نافذ چشم به علت ناشتا بودن مجبور به کاربرد روش القاء سریع با استفاده از سوکسینیل کولین باشیم، استفاده از پروپوفول ممکن است از افزایش IOP به علت استفاده از سوکسینیل کولین و نیز بدنبال لارنگوسکوپ و لوله گذاری نای جلوگیری نماید. علی رغم آن که نتیجه بیشتر تحقیقات حاکی از عدم توافق جمعی در کاربرد سوکسینیل کولین در بیمار دچار صدمه نافذ چشم می باشد، اما یافته های این مطالعه نشان داد که پروپوفول به تنهایی و بدون نیاز به کاربرد هر داروی دیگری در بیماری که هیچگونه پیش دارویی نیز دریافت نداشته است، نه تنها از افزایش IOP به دنبال تزریق سوکسینیل کولین و لوله گذاری نای ممانعت می کند، بلکه باعث کاهش آن نیز می شود. با توجه به اینکه مطالعات زیادی روی این موضوع انجام نشده برای توصیه به کاربرد مطمئن ترکیب پروپوفول- سوکسینیل کولین در بیماران دچار صدمه نافذ چشم لازم است مطالعات بیشتری با سطح شواهد بالاتر انجام پذیرد.

سپاسگزاری

نویسندگان این مقاله بر خود لازم می دانند از خانم دکتر جلالی و آقای دکتر مشایخی متخصصین محترم چشم بیمارستان امام علی (ع) شهرستان بجنورد که در انجام این تحقیق همکاری نمودند تشکر و قدردانی نمایند.

References

1. Chidiac EJ, Raishin AO. Succinylcholine and the open eye. Ophthal Clin North Am 2006; 19(2): 279-285.

افزایش فشار چشم بدنبال تزریق سوکسینیل کولین و لوله گذاری نای گردید (۳). در مطالعه Neel و همکاران نشان داده شد که استفاده از دوز کم پروپوفول (0.9 mg/kg) بصورت تک دوز برای آرام بخشی حین عمل جراحی کاتاراکت تحت بی حسی موضعی می تواند باعث کاهش IOP شود (۱۵). Oba و همکاران در مطالعه خود در سال ۱۹۹۵ نتیجه گیری کردند که اگر القاء و نگهداری بیهوشی با روش بیهوشی وریدی مطلق (Total intravenous anesthesia) و با استفاده از پروپوفول، فنتانیل و وکرونیوم صورت گیرد افزایش IOP بدنبال لارنگوسکوپ و لوله گذاری نای بوجود نخواهد آمد (۱۶). مطالعه فرخ فر و همکاران نشان داد که اگر به هنگام پری اکسیژناسیون، هالوتان به مدت ۸ دقیقه استنشاق شود افزایش IOP کنترل می شود (۱۴).

این مطالعه نشان داد که در بیماران با فشار چشم طبیعی استفاده از پروپوفول به همراه سوکسینیل کولین منجر به کاهش فشار چشم می شود. البته برای بررسی اثر پروپوفول در بیماران با فشار چشم بالا نیاز به مطالعات بیشتری می باشد، زیرا با توجه به محدودیت استفاده از سوکسینیل کولین در اینگونه بیماران، در این مطالعه بیماران با فشار چشم بالا کنار گذاشته شده اند.

حجم کم نمونه یکی از محدودیت های این مطالعه بود. دلیل این مورد این بود که در این مطالعه سعی شد بیمارانی انتخاب گردند که پیش دارویی استفاده نکرده باشند و نیز بیماران با سایر ریسک فاکتورهایی که منجر به افزایش IOP می گردید از مطالعه حذف شدند. علیرغم این مورد تست های آماری نتایج معنی داری را در اندازه میانگین فشار چشم در زمان های مختلف نشان دادند. یکی دیگر از محدودیت های این مطالعه عدم وجود گروه شاهد بود. هر چند این مطالعه یک مطالعه

2. Alexander R, Hill R, Lipham WJ, Weatherwax K.J, moalem H.E.EL. Remifentanil prevents an increase in intraocular pressure after

- Succinylcholine and tracheal intubation. *Br J Anesth* 1998; 81: 606-607.
3. Zimmerman AA, Funk KJ, Tidwell JL. Propofol and Alfentanil prevent the increase in intraocular pressure caused by Succinylcholine and endotracheal intubation during a rapid sequence induction of anesthesia. *Anesthesia & Analgesia* 1996; 83: 814-817.
 4. Libonati MM, Leahy JJ, Ellison N. The use of Succinylcholine in open eye surgery. *Anesthesiol* 1986; 62: 637-640.
 5. Donlon JV, Succinylcholine and the open eye injuries. *Anesthesiol* 1986; 65: 526-527.
 6. Rich AL, Witherspoon CD, Morris RE, Feist RM. Use of non-depolarizing anesthetic agents in penetrating ocular injuries. *Anesthesiol* 1986; 65: 108-109.
 7. Miller RD. Miller's anaesthesiology. Chapter 26. 7th ed. Elsevier: Churchill livingstone; Sanfrancisco-California; 2010. P 2379.
 8. Edmonson L, Lindsay SL, Lanigan LP, Woods M, Chew HE. Intra ocular pressure changes during rapid sequence induction of anesthesia. A comparison between Suxamethonium and Thiopentone and Atracurium. *Anaesthesia* 1986; 43: 1005-1010.
 9. Verma RS. Self taming of Succinylcholine-induced fasciculations and intraocular pressure. *Anesthesiol* 1997; 50: 245-247.
 10. Georgiou M, Parlapani A, Argiriadou H, Papagiannopoulou P, Katsikis G, Kaprini E. Sufentanil or Clonidine for blunting the increase in intraocular pressure during rapid sequence induction. *Eur J Anaesthesiol* 2002; 19: 819-822.
 11. Polarz H, Bohrer H, Fleischer F, Huster T, Bauer H, Wolfrum J. Effects of Thiopentone/Suxamethonium on intraocular pressure pretreatment with Alfentanil. *Eur J Clin Pharmacol* 1992; 43: 311-313.
 12. Indu B, Batra YK, Puri GD, Singh H. Nifedipine attenuates intra ocular pressure response to intubation following Succinylcholine. *Can J Anaesth* 1998; 36: 269-272.
 13. Eltzschig H. Effect of tracheal intubation or laryngeal mask airway insertion on intraocular pressure using balanced anesthesia with Sevoflurane and Remifentanil. *J Clin Anesth* 2001; 13(4): 264-267.
 14. Farrokhfar A, Nasiri E. Study on the effect of halothanes and preoxygenation on intraocular pressure during tracheal intubation. *Mazand Univ Med Sci* 2002; 12(35): 34-41.
 15. Neel S, Deittch R, Smoorthy SS, Dierdorf S, Yee R. Changes in intraocular pressure during low dose intravenous sedation with Propofol before cataract surgery. *Br J Ophthalmol* 1995; 79: 1093-1097.
 16. Oba S, Oba E, Hergunsel O, Yalcin B, Torun R, Batir V. The effect of total intravenous anesthesia using Propofol and balanced anesthesia on intraocular pressure. *Turk Anesteziyoloji Ve Reanimasyon* 1995; 23(10): 501-504.